

Kopp Mária (1942–2012)

Mária hirtelen halt meg, álmában, váratlanul – mint akinek nincs sok ideje pepecselni ezzel az élettartozékkal. Élete utolsó napjáig bámulatos energiagazdagság jellemezte. Hiánya akkora űrt jelent, amelyet a hátramaradtak még nem tudnak teljes mértékben átlátni. Néhány hónapja ünnepeltük hetvenéves születésnapját egy kedves egyetemi ünnepségen. Az életkornak ez esetben semmi jelentősége nem volt, egy pályakezdő ifjúhoz illő lendülettel mesélt, élt. Kortalan és elpusztíthatatlan volt számunkra – a sors mégis másképp rendelkezett.

Három éve sincs, hogy szeretett férje és alkotótársa, Skrabski Árpád eltávozott mellőle. Az ő halálát igazából soha nem heverte ki. Még többet dolgozott, talán Árpád helyett is. Tempója szinte követhetetlen volt: párhuzamosan több kutatást, oktatást, közéleti tevékenységet folytatott, s mindig megmaradt szeretetreméltó embernek. Aki vele egyenrangúként kezelte a zöldfülű kezdőket vagy a takarítókat. Hallatlan érzéke volt a lelkesítéshez; jó ügyeknek nyert meg embereket.

1968-ban diplomázott a Semmelweis Orvostudományi Egyetemen, majd elvégezte a pszichológia szakot, később klinikai szakpszichológus lett. Személyközpontú pszichoterápiás képesítést szerzett, aztán kognitív viselkedésterápiában, a pánik kezelésében ért el nemzetközileg is kiemelkedő eredményeket. 1993-ban alapította meg a Semmelweis Egyetem Maga-

tartástudományi Intézetét, amelynek 14 éven át volt igazgatója, ezt követően tudományos igazgatóhelyettese. Az akadémiai doktori fokozatig ívelő kutatásai a pszichoszomatika és a magatartás-epidemiológia témakörében váltak nemzetközileg ismertté. Az, hogy az általa alapított intézetet szerte a világon valóban jegyzik, az ő érdeme. A magyar népesség lelkiállapotát tanítómestere, Juhász Pál professzor nyomán felmérő, a Hungarostudy nevet viselő kutatásai alapvetők voltak, óriási adattárat jelentenek. Ezek értékéről a pályatárs, Bagdy Emőke professzor szavait idézem: *„Ha majd egykor áttekintő elemzés születik a legértékesebb magyar kutatásokról, minden bizonnyal az élre kerül ez a jelentőségében különleges, értékében felülmúlhatatlan, asszonyi szívóssággal és szeretettel vezetett vizsgálsorozat.”*

Tudományos munkásságát mintegy 300 közlemény jellemzi. Több olyan könyve jelent meg, amely alapműnek számít. Alapító elnöke a Magyar Pszichofiziológiai és Egészséglelektani Társaságnak és a Végeken Egészséglelektani Alapítványnak. Több nemzetközi tudományos társaságnak vezetőségi tagja, nemzetközi és hazai folyóiratoknak szerkesztőbizottsági tagja volt.

Oktatóként igen népszerű és szuggesztív volt. Önálló doktori programot vezetett, színvonalas iskolát teremtett. Az oktatás mellett mindig fontos volt számára a betegellátás is. Amikor az intézet megalakult, ragaszkodott ahhoz, hogy a közvetlen gyógyítás is tartozzon a feladatok közé, s országos hatáskörű pszichoszomatikus szakrendelőt alakított ki. Talán kevesebben tudják, de a Pázmány Péter Katolikus Egyetem létrehozásában is alapvető szerepe volt.

Az utóbbi évtizedben munkásságában nagy szerepet kaptak alapvető nemzeti sorskérdések is: a népességfogyás, az öngyilkosságok elleni küzdelem, a boldogságkutatás. Létrehozta a Népesedési Kerekasztalt, a Három Királyfi, Három Királynő Mozgalmat, európai együttműködésekben vett részt, igen nyitott volt a legmodernebb, a biológiai-idegtudományi és pszichológiai tudományok integrációját jelentő kutatási irányokra. Minden értékes újdonságra felfigyelt és elragadó szakmai fanatizmussal tudott bennünket motiválni.

Nagyszabású életművét számos kitüntetéssel ismerték el. A legfontosabbak: a Magyar Pszichiátriai Társaság Nyíró Gyula-díja két alkalommal is, Szent-Györgyi Albert-díj, Polgári Magyarországért díj, Prima-díj, Magyar Örökség-díj, Stephanus-díj, Budapest díszpolgára, s halála előtt két héttel a Magyar Érdemrend középkeresztje a csillaggal.

Mi lesz velünk nélküle? Fel kell nőnünk – erre magasztalt fel bennünket. Pótolni nem lehet, emlékét méltó módon megőrizni kötelességünk. Túlzás nélkül: az egyetemé és az országé egyaránt.

Túry Ferenc